

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **Ing. M. J.** zast. JUDr. Janem Klailem, advokátem, se sídlem Lukavická 2012/22, Plzeň, proti žalovanému: **velitel vzdušných sil**, se sídlem Vítězné náměstí 1500/5, Praha, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 9. 2019, č. j. MO 266563/2019-3031, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2021, č. j. 31 Ad 19/2019 - 80,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 4.114 Kč, k rukám jeho zástupce JUDr. Jana Klaila, advokáta, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobce podal dne 25. 8. 2008 „žádost o náhradu na ušlé mzdě“ v souvislosti s výkonem služeb LZS (letecká záchranná služba) a SAR (služba pátrání a záchrany) v období od založení 233. vrtulníkové letky v Plzni-Líních (v roce 1998) do podání žádosti. Svůj nárok odůvodnil tím, že služby LZS a SAR vykonával v rámci 24hodinových směn, které byly pouze formálně rozděleny na 12 hodin výkonu služby a 12 hodin služební pohotovosti. Za dobu označenou jako služební pohotovost tedy byla žalobci vyplacena pouze příslušná náhrada, ačkoliv z materiálního hlediska se stále jednalo o výkon služby a měl mu náležet plat včetně všech případných příplatků.

[2] Správní orgány ve věci vydaly již několik rozhodnutí, jimiž žádost žalobce zamítly. Jednotlivá tato rozhodnutí, potažmo rozhodnutí o odvolání, následně v průběhu soudního přezkumu zrušil Krajský soud v Ostravě (nejprve rozsudkem ze dne 25. 2. 2010, č. j. 22 Ca 49/2009 - 50, a následně rozsudkem ze dne 10. 7. 2015, č. j. 22 Ad 20/2014 - 69).

[3] Velitel vojenského útvaru 2427 Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou (dále jen „správní orgán prvního stupně“), pak rozhodnutím ze dne 29. 3. 2017, č. j. MO

62630/2017-2427, žalobci z části vyhověl a přiznal mu odměnu za práci přesčas ve výši 186.455 Kč, ve zbylém rozsahu žádost jako nedůvodnou zamítl. Nároky uplatněné předmětnou žádostí do 25. 8. 2005 posoudil správní orgán prvního stupně jako promlčené. I právě citované rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil žalovaný a věc mu vrátil k dalšímu řízení rozhodnutím ze dne 31. 8. 2017, č. j. MO 175444/2017-3031.

[4] Naposled o žádosti žalobce rozhodl správní orgán prvního stupně a rozhodnutím ze dne 22. 1. 2019, č. j. MO 26316/2019-2427, žádosti částečně vyhověl a přiznal žalobci odměnu za práci přesčas ve výši 216.374 Kč, včetně úroků z prodlení. Ve zbytku žádost zamítl a nároky uplatněné za období do 15. 8. 2005 shledal promlčenými. Odvolání žalobce žalovaný rozhodnutím ze dne 17. 9. 2019, č. j. MO 266563/2019-3031 (dále jen „napadené rozhodnutí“), zamítl a posledně uvedené rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdil.

II.

[5] Žalobce podal proti napadenému rozhodnutí žalobu Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), který v záhlaví uvedeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[6] Krajský soud poukázal na skutečnost, že podle správních orgánů byla žalobci služební pohotovost nařizována organizačními rozkazy vydávanými na období kalendářního roku, ve spojení s denními rozkazy. Z těchto podkladů (jakož ani dalších dokumentů založených ve spise) však ve vztahu k žalobci není zjevné, jakou formou rozkazů byly v letech 2005, 2006 a 2008 nařizovány služební pohotovosti, tudíž zda prostřednictvím písemných organizačních rozkazů, jako tomu bylo v případě organizačního rozkazu ze dne 2. 1. 2007 pro rok 2007, či se jednalo o rozkazy ústní. Krajský soud však shledal, že organizace směny byla v letech 2005 až 2008 totožná (o čemž nebylo mezi účastníky řízení sporu), přičemž služba v délce 24 hodin byla rozdělena na část služby (od 7 h do 19 h) a na část pohotovosti (od 19 h do 7 h následujícího dne). Za nesporné považoval krajský soud i doby, kdy měl být žalobce přítomen na daném pracovišti z rozkazu nadřízeného, sporné bylo pouze to, zda se jednalo kromě služby i o pohotovost, a co bylo případně jejím obsahem. Ve vztahu k letům 2005, 2006 a 2008 neměl krajský soud nařízení pohotovosti vůbec za prokázané.

[7] Ve vztahu k roku 2007 krajský soud dovodil, že žalobci byla rozkazem č. 1 ze dne 2. 1. 2007 formálně nařizována služební pohotovost. Z toho však nelze současně dovozovat naplnění podmínky důležitého zájmu služby ve smyslu § 30 odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání ve znění účinném v době, do níž spadají uplatněné nároky (dále jen „zákon o vojácích z povolání“). Pro určení, zda mu přísluší plat za výkon služby či „pouze“ odměna za služební pohotovost, bylo proto nutné postavit najisto, jaké činnosti žalobce v rámci nařízené služební pohotovosti vykonával, tedy zda byl charakter činností během služební pohotovosti identický s činnostmi nařizovanými žalobci v rámci výkonu služby.

[8] Krajský soud poukázal na obsah svědeckých výpovědí (provedených v průběhu správního řízení). Shrnuje, že podle některých svědků byla doba služby a doba pohotovosti co do naplnění totožná a jednalo se o 24hodinovou službu. Někteří svědci sice vypověděli, že většinu času v době služební pohotovosti (mezi 19 h a 7 h následujícího dne) nečinili vojáci nic, přesto jim však určitá činnost byla nařizována. Krajský soud proto uzavřel, že i v době služební pohotovosti vykonávali vojáci stejné činnosti jako v době služby. Shoda podle krajského soudu nepanovala ani v tom, zda v době služební pohotovosti probíhala stejným způsobem jako v době služby i letová příprava.

pokračování

[9] Krajský soud dále uvedl, že správní orgány dostatečně nevyhodnotily všechny svědecké výpovědi a nevysvětlily, jaký byl průběh služby a pohotovosti co do obsahu těchto režimů. Není přitom rozhodné, že v době označené jako pohotovost byla konkrétní vykonaná činnost proplácena. Ani za této situace totiž není vyloučeno, že režim v době pohotovosti (od 19 h do 7 h následujícího dne) byl totožný jako v době výkonu služby. Obdobně správní orgány nevysvětlily rozpory týkající se určení žalobce k plnění jednotlivých úkolů v rámci letecké pátrací a záchranné služby (SAR) vzhledem k tomu, že z obsahu spisu současně plyne, že žalobce byl jednotlivými rozkazy určován do služeb LZS i LPZS. Odstranění těchto rozporů proto krajský soud uložil žalovanému v dalším řízení.

[10] Krajský soud se dále zabýval tvrzením žalobce, že správní orgány uplatnily námitku promlčení v rozporu s dobrými mravy. K tomu uvedl, že žalobci nic nebránilo, aby se proti výkladu zastávanému služebními orgány včas bránil. Promlčení představuje obecné pravidlo, k jehož prolomení musí existovat závažné důvody. Uvedené námitce proto nepřisvědčil.

[11] K žalobní námitce, že služební orgány nepostupovaly správně, pokud nerozšířily posuzování žalobcovy žádosti i na období let 2008 (za část roku, jež dosud předmětem řízení nebyla) až 2012 krajský soud uzavřel, že ze správního spisu nejsou patrné relevantní skutečnosti, které by nasvědčovaly žalobnímu tvrzení o uplatnění rozšíření návrhu učiněného žalobcem, a uložil žalovanému se touto skutečností v dalším řízení opětovně zabývat.

[12] Krajský soud závěrem shrnul, že bylo prokázáno, že v roce 2007 byla žalobci v rozporu se zákonem nařizována služební pohotovost, ačkoliv nebyla splněna podmínka důležitého zájmu služby. To však podle krajského soudu samo o sobě neznamená, že žalobci byla fakticky nařizována služba a nikoliv pohotovost. Správní orgány ale vůbec neprokázaly, zda byla žalobci nařizována služební pohotovost v letech 2005, 2006 a 2008.

[13] S ohledem na uvedené krajský soud žalovanému uložil, aby doplnil spisovou materii a zdůvodnil, proč se jím odkazované dokumenty o nařízení služební pohotovosti vztahují na žalobce v rámci jeho zařazení. Dále žalovanému uložil vysvětlit, jak v případě žalobce probíhala služba a jak se lišila doba, na kterou mu byla nařizována pohotovost, od běžné služby, a to i s ohledem na prováděnou předletovou a obdobnou přípravu, a aby v tomto směru odstranil i rozpory plynoucí ze svědeckých výpovědí. Konečně pak požadoval, aby žalovaný za součinnosti se žalobcem postavil na jisto, zda žalobce v roce 2012 skutečně zaslal Velitelství vzdušných sil v Olomouci žádost o doplacení dlužné částky za následující období a jakého období se takové rozšíření nároku týkalo, zda tak učinil také podáním podaným na poště dne 15. 6. 2012, zda takové žádosti byly postoupeny Veliteli VÚ 8407 Praha Kbely, a aby doplnil spis o příslušné listiny, na které odkazuje prvostupňový orgán, a také o listiny, které měl doložit žalobce, existují-li, případně, aby se vyjádřil k žalobcem zmiňované ztrátě těchto listin služebními orgány.

III.

[14] Proti napadenému rozsudku brojí žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Navrhuje zrušit napadený rozsudek a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[15] Stěžovatel namítá nesprávnost konstrukce, na níž žalobce založil svoje žalobní námitky, tedy že mu byla služební pohotovost nařizována v rozporu se zákonem, potažmo při absenci důležitého zájmu služby. Podle stěžovatele je rozhodné pouze to, zda žalobce v dotčeném období, za něž své nároky uplatňuje, plnil služební úkoly, což však neprokázal.

[16] K výtce krajského soudu, že ze spisového materiálu není zřejmé, na základě jakých skutečností byla žalobci služební pohotovost nařízena v letech 2005, 2006 a 2008, stěžovatel odkazuje na výpovědi svědků a organizační dokumenty [Směrnice pro činnost LZS a SAR 233. vrtulníkové letky ze dne 17. 1. 2006 (dále jen „Směrnice LZS/SAR“), Organizační rozkazy č. 1/2008 a č. 200/2008 a denní rozkazy].

[17] Žalobce si pak byl nepochybně vědom toho, že směny LZS a SAR vykonává v režimu 12 hodin služby a 12 hodin služební pohotovosti, neboť docházku stvrdil svým podpisem. Případná nahodilá činnost v průběhu služební pohotovosti sloužila jako závazný podklad k vyplacení platu. Uvedené skutečnosti vyplývají ze svědeckých výpovědí. Stěžovatel odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 7. 2015, č. j. 22 Ad 20/2014 - 69, z něhož vyplývá, že i v případě nezákonně nařízené pohotovosti je pro případné vyplacení platu rozhodné, zda dotýčný v průběhu pohotovosti vykonával službu.

[18] Stěžovatel se neztotožňuje s tvrzením krajského soudu, že není zjevná odlišnost mezi činnostmi vykonávanými v rámci služby a pohotovosti. Ze svědeckých výpovědí naopak vyplývá, že žalobce plnil běžné služební úkoly pouze v době výkonu služby a v době pohotovosti byl toliko připraven ke vzletu v případě aktivace. Skutečnost, že v době služební pohotovosti plnil též jiné úkoly na rozkaz nadřízeného (a tyto mu byly započítány jako výkon služby), není *a priori* v rozporu s institutem služební pohotovosti, jehož podstatou je přítomnost vojáka na pracovišti a připravenost plnit služební úkoly. Pokud přitom svědci hovořili o předletové či poletové přípravě v době pohotovosti, jednalo se o let v případě aktivace a s tím související přípravu.

[19] Stěžovatel také namítá, že mu krajský soud uložil, aby doplnil spisový materiál. Ten však obsahuje veškeré relevantní podklady. Absence organizačních rozkazů za roky 2005 a 2006 je nahrazena svědeckými výpověďmi. Stěžovatel tedy zjistil skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a další doplnění dokazování by nebylo účelné. Žalobce nadto nepředložil žádný důkaz, který by prokazoval oprávněnost jeho nároku.

[20] Stěžovatel konečně brojí i proti tomu, že mu krajský soud uložil postavit na jisto, zda žalobce v roce 2012 rozšířil svou žádost, či nikoliv. Veškeré známé dokumenty, týkající se předmětné věci, jsou součástí správního spisu a v případě, že se ve spise nenachází, nelze jejich obsah ani samotné doručení ze strany služebnímu orgánu potvrdit. Jedná se o řízení o žádosti, v němž důkazní břemeno leží na žadateli, který existenci žádosti o rozšíření jeho nároku podle krajského soudu jednoznačně nedoložil a tuto skutečnost nebude moci služební orgán ani v následném řízení nijak zhojit.

IV.

[21] Žalobce podává ke kasační stížnosti obsáhlé vyjádření, v němž zpochybňuje správnost stěžovatelových tvrzení. Současně se však ohrazuje i vůči odůvodnění napadeného rozsudku, neboť má za to, že ze shromážděných podkladů již jednoznačně vyplývá oprávněnost jeho nároku. Navrhuje tudíž, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl, avšak aby v odůvodnění postavil najisto, že k nařízení služební pohotovosti nikdy nedošlo a stěžovatel je povinen doplatit žalobci plat za vykázané doby služební pohotovosti, včetně všech příplatků, a to za 10 let zpětně.

[22] K argumentaci stěžovatele uvádí, že neexistuje žádný rozkaz (s uvedením jeho jména, příjmení, data, času a místa), jímž by mu byla nařízena služební pohotovost. Ze spisu naopak vyplývá, že byl vždy zařazován do 24hodinové služby. Zdůrazňuje, že služby LZS a SAR

pokračování

je nezbytné zabezpečovat nepřetržitě. Rozdělení směny na 12 hodin výkonu služby a 12 hodin služební pohotovosti bylo veskrze formální, toliko za účelem dosažení rozdílného odměňování.

[23] Na podporu svých tvrzení žalobce vznáší několik argumentů. Poukazuje na skutečnost, že v rámci výkonu služby a služební pohotovosti podléhají vojáci odlišnému velení. Pokud by byla žalobci skutečně nařízena služební pohotovost, nevztahovala by se na něj Směrnice LZS/SAR, tudíž by mu ani nemohl vydat pokyn ke vzletu službu konající lékař (jako je tomu v případě výkonu služby). Jediný, kdo by tak mohl učinit, by byl kmenový velitel, který se ale v době od 19 hodin do 7 hodin následujícího dne v místě výkonu služby nezdržoval. Ve skutečnosti však žádný z vojáků nikdy nepochyboval o tom, že i v nočních hodinách podléhá téměř velení jako přes den. Žalobce setrvává také na svém tvrzení, že i v době údajně nařízené služební pohotovosti bylo třeba kontinuálně vykonávat předletovou přípravu. Stejně tak zpochybňuje argumentaci žalovaného týkající se čerpání dob odpočinku a uvádí, že i v době označené jako služební pohotovost běžně docházelo k provádění letů, aniž by byly posádky vystřídány.

[24] Žalobce nečiní sporným, že si do výkazů zaznamenával 12 hodin služby a 12 hodin pohotovosti. Takový postup měl však nařízený od velitelů a nemohl činit jinak. Uvedené výkazy se nicméně zpracovávaly se zpožděním několika měsíců a jednalo se pouze o formální podklady, které neodrážely skutečný stav.

[25] Pokud se jedná o rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 7. 2015, č. j. 22 Ad 20/2014 - 69, ten dle mínění žalobce trpí zásadní vadou, neboť se vůbec nevyporádává s otázkou, zda byla služební pohotovost nařízena, a pokud ano, zda to bylo na dobu výkonu služby. Nutnost prokazovat, jakou činnost žalobce v době služební pohotovosti vykonával, by přicházela v úvahu pouze tehdy, pokud by měl žalobce na dobu služební pohotovosti plánovaný nepřetržitý odpočinek mezi směnami. V posuzované věci tomu tak nebylo, přičemž i ze svědecké výpovědi vyplývá, že každý voják předem věděl, že bude na pracovišti zajišťovat 24hodinovou směnu. Úvahy krajského soudu v nynější věci by tak mohly *ad absurdum* vést až k situaci, že by bylo přezkoumáváno, jakou činnost (a zda vůbec nějakou) žalobce vykonával i v době nařízeného výkonu služby (v některých dnech vůbec ke vzletu vrtulníku ani v době výkonu služby nemuselo dojít). V této souvislosti zdůrazňuje, že i v době údajně služební pohotovosti byly vykonávány lety na záchranu života v rámci služby LZS či SAR. Pakliže tedy krajský soud shledal, že nařízení služební pohotovosti bylo nezákonné, nemohl současně aprobovat nezákonný stav spočívající v nevyplacení služebního platu.

[26] Žalobce se dále vyjadřuje k obsahu svědeckých výpovědí. Jediným svědkem, který vypověděl, že vydával ústní rozkazy o nařízení služební pohotovosti, byl Ing. J. J. Jeho výpověď je však nevěrohodná a nepravdivá, neboť ani jeho zástupce Ing. Š. vydávání ústních rozkazů nepotvrdil. Je tedy otázkou, kdo by tak činil v době nepřítomnosti Ing. J. Je rovněž nelogické, aby Ing. J. vydával písemné rozkazy o nařízení výkonu služby a následně obcházel jednotlivé vojáky, aby jim ústně nařídil, že od 19 hodin již nemají službu, ale služební pohotovost. Od konce roku 1998 do 30. 11. 2005 existovaly jen písemné rozkazy velitele letky o nařízení výkonu služby na celých 24 hodin, aniž by zde byla zmínka o rozdělení služby. V době od 1. 12. 2005 do 30. 9. 2008 byl velitelem letky Ing. M. P. a jeho zástupcem Ing. V. E. I k této době existují písemné rozkazy o nařízení služby na 24 hodin, velitel letky přitom popřel, že by komukoliv ústně nařizoval služební pohotovost.

[27] Ve vztahu k promlčení nároků žalobce odkazuje na obsah samotné žaloby. Zdůrazňuje, že je třeba zabývat se komplexně celým obdobím od roku 1998. Pokud mu byl po celé uvedené

období plat odpírán, je vyloučeno, aby se jednalo o omyl. Z obsahu spisu naopak vyplývá, že nezákonný postup služebních orgánů byl od počátku motivovaný toliko finanční úsporou.

V.

[28] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[29] Kasační stížnost není důvodná.

[30] Podstatou nyní projednávané věci je posouzení zákonnosti způsobu, jakým byly od roku 1998 minimálně do roku 2008 zabezpečovány služby LZS a SAR v rámci 233. vrtulníkové letky na letišti Plzeň-Líně, a s tím související oprávněnosti uplatněných platových nároků vojáků zařazovaných do uvedených služeb, zde konkrétně žalobce. Shodnou otázkou, pouze ve vztahu k jinému vojáku z povolání, se Nejvyšší správní soud zabýval již ve svém rozsudku ze dne 16. 12. 2021, č. j. 1 As 247/2021 - 40. Závěry v něm uvedené k předmětným otázkám jsou přitom plně použitelné i v nyní projednávané věci, a proto z nich čtvrtý senát v dalším vychází; neshledává totiž důvod se od nich odchýlit.

[31] V posuzované věci není sporu o tom, že služby vykonávané žalobcem byly stanoveny v režimu 12 hodin „standardní“ služby (od 7 do 19 hodin), na niž bezprostředně navazovalo 12 hodin služební pohotovosti. Mezi účastníky řízení však nepanuje shoda, zda byla žalobci služební pohotovost nařízena a zda rozdělení 24hodinové směny nebylo toliko formální, tj. zda žalobce z materiálního hlediska i v době označené jako služební pohotovost nevykonával službu.

[32] Problematika služební pohotovosti je upravena v § 30 zákona o vojácích z povolání, podle něž, *vyžaduje-li to důležitý zájem služby, může nadřízený nařídít vojákovu služební pohotovost.* Podle odst. 2 téhož ustanovení se služební pohotovostí rozumí *přítomnost vojáka ve vojenských objektech nebo na jiných místech, která určí nadřízený, a to mimo dobu služby.*

[33] Krajský soud vycházel v napadeném rozsudku z předpokladu, že pro posouzení oprávněnosti nároku žalobce na doplacení ušlého platu je nezbytné posoudit tři okruhy otázek: 1) zda existuje rozkaz, jímž byla žalobci služební pohotovost nařízena, 2) zda byl dán důležitý zájem služby pro nařízení služební pohotovosti (první dvě podmínky tvoří formální aspekt věci, tj. zda byla pohotovost nařízena v souladu se zákonem) a 3) jakou činnost žalobce v době označené jako služební pohotovost fakticky vykonával (materiální aspekt).

[34] Obdobného schématu se držel Nejvyšší správní soud i ve výše citovaném rozsudku č. j. 1 As 247/2021 - 40, a neodchýlí se od něj ani v nynější věci. Pokud jde o otázku formálního nařízení služební pohotovosti, krajský soud se jím velmi podrobně zabýval v odstavcích 13. až 30. napadeného rozsudku. Dovodil, že spisový materiál neobsahuje podklady, z nichž by vyplývalo, že žalobci byla nařízena služební pohotovost ve vztahu k letům 2005, 2006 a 2008 (tj. nejsou v něm založeny žádné rozkazy, které by tuto skutečnost dokládaly). Proti uvedenému závěru se ohradil stěžovatel v kasační stížnosti, přičemž odkázal především na obsah organizačních rozkazů ve spojení s denními rozkazy. V případě absence konkrétních rozkazů pak poukázal na obsah svědeckých výpovědí, z nichž dle jeho mínění jednoznačně vyplývá, že k nařízení služební pohotovosti došlo.

[35] Nejvyšší správní soud předně podotýká, že bude-li se zabývat otázkou existence rozkazů, jimiž měla být žalobci nařízena služební pohotovost, bude tak činit ve vztahu k období právě let

pokračování

2005 až 2008. Nároky za dřívější období označily správní orgány za promlčené, čemuž přisvědčil i krajský soud, který neshledal, že by byla námitka promlčení ze strany správních orgánů uplatněna v rozporu s dobrými mravy. K totožným závěrům již ostatně dospěl v předchozím zrušujícím rozsudku ze dne 9. 7. 2015, č. j. 22 Ad 20/2014 - 69, Krajský soud v Ostravě. Vzhledem k tomu, že otázka promlčení již byla soudy pravomocně rozřešena (k problematice promlčení se nevztahuje žádná kasační námitka), Nejvyšší správní soud z těchto závěrů vychází. V řízení o kasační stížnosti jsou tedy předmětem posouzení toliko nároky za období tří let před podáním žádosti (25. 8. 2008), a to v rozsahu uplatněných kasačních námitek (tj. za roky 2005, 2006 a 2008).

[36] Ve vztahu k uvedenému období se kasační soud ztotožňuje se závěry krajského soudu, že žalobci nebyla služební pohotovost v letech 2005, 2006 a 2008 formálně nařízena, respektive, že správní spis neobsahuje žádné podklady, z nichž by nařízení pohotovosti žalobci vyplývalo. Vzhledem k tomu, že krajský soud se uvedené otázce věnoval velmi podrobně, nepovažuje kasační soud za potřebné obsáhle opakovat již jednou vyřčené. Proto se k věci vyjádří již poměrně stručně s tím, že ve zbytku odkazuje na relevantní pasáže přezkoumávaného rozsudku, což platí i pro úvahy týkající se nařízení služební pohotovosti v roce 2007 (viz odstavce 31. až 33. napadeného rozsudku), jež stěžovatel v kasační stížnosti nerozporuje.

[37] Odvolává-li se stěžovatel na existenci organizačních rozkazů, nelze přehlédnout, že k období let 2005 a 2006 správní spis žádné organizační rozkazy neobsahuje. Ve spise jsou založeny pouze části organizačních rozkazů ze dne 2. 1. 2007, 2. 1. 2008 a 30. 9. 2008. Jen prvně uvedený organizační rozkaz však obsahuje relevantní pasáže ve vztahu k členění služeb LZS a SAR, dále k režimu, v jakém byly vykonávány, jakož i k otázce nařizování služební pohotovosti pro rok 2007. Příloha tohoto rozkazu se věnuje mimo jiné stanovení časového rozvrhu směn LZS a SAR s tím, že doba od 19 h do 7 h následujícího dne je označena jako „pohotovost na pracovišti“. V příloze je dále uvedeno, že „[v]elitel 233. vrl. zabezpečí uveřejnění plánu pracovní doby příslušníků letky zařazovaných do LPZS ve svém rozkaze, velitel 232. vrl. a náčelník skupiny záchranné a výsadkové přípravy v rozkaze velitele 23. zVrL vždy týden dopředu (poslední prac. den v týdnu – na týden následující)“. Naopak výňatky organizačních rozkazů z roku 2008 sice zmiňují, že směny LZS a SAR jsou dílem slouženy v rámci pohotovosti, o jejím nařizování však nic nestanoví.

[38] Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že k části sporného období (roky 2005 a 2006) organizační rozkazy ve spise absentují. Rozkazy pro rok 2008 obsahují více či méně kusé informace o služební pohotovosti, z žádného z nich však nelze dovodit její nařízení přímo ve vztahu k žalobci. Jedná se totiž o obecné dokumenty, které nestanovují žádné povinnosti konkrétním vojákům sloužícím směny LZS a SAR. Kasační soud souhlasí se žalobcem, že předpokladem prokázání formálního nařízení služební pohotovosti je existence „personálního“ rozkazu jmenovitě ve vztahu k dotčenému vojákovvi (v nynější věci k žalobci), a to i s uvedením data, času a popřípadě místa, v němž bude držet pohotovost. Těmto požadavkům nemohou organizační rozkazy z roku 2008 dostát.

[39] Tvrdí-li stěžovatel, že k nařízení pohotovosti došlo organizačními rozkazy ve spojení s denními rozkazy, Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že správní spis obsahuje pouze několik týdních (či denních, jak je označuje stěžovatel) rozkazů obsahujících rozpis směn LZS a SAR na jednotlivé dny se jmény vojáků zařazených do služby (příkladmo rozkaz ze dne 15. 8. 2005, ze dne 30. 1. 2006, či ze dne 15. 1. 2007, v podrobnostech viz již odkazované pasáže rozsudku krajského soudu). Ze zmíněných rozkazů nicméně nevyplývá, že by měla být část směny vykonávána v režimu služební pohotovosti, ale naopak se jeví tak, že celých 24 hodin představuje

„standardní“ výkon služby. Přestože žalobce byl zařazován do směn LZS či SAR, za daného stavu nelze mít za prokázané, že by mu byla služební pohotovost nařízena. Za roky 2005 a 2006 není ve spise založen žádný organizační rozkaz a výňatky organizačních rozkazů z let 2008 o nařizování služební pohotovosti nehovoří.

[40] Absence části písemných podkladů si je vědom i stěžovatel. V této souvislosti odkazuje na obsah svědeckých výpovědí, které jsou dle jeho mínění způsobitelné chybějící písemností nahradit. Zejména tvrdí, že výpovědi prokazují existenci organizačních rozkazů z let 2005 a 2006, a dále uvádí, že denní rozkazy ohledně určení vojáků do služební pohotovosti byly vydávány ústně. Pokud se jedná o organizační rozkazy, Nejvyšší správní soud již shora vyložil, že ty samy o sobě nepředstavují podklady, na jejichž základě by byla jakémukoliv konkrétnímu vojáku nařízena pohotovost. K otázce vydávání denních rozkazů ústní formou pak vykazují svědecké výpovědi značné rozpory. Ačkoliv někteří ze svědků vydávání ústních rozkazů potvrdili (zejména Ing. J.), jiní dotazovaní uvedený postup striktně odmítli. Kupříkladu Ing. P. uvedl, že vojáky vždy určoval do služby na celých 24 hodin a vydávání ústních rozkazů výslovně popřel. Rozdělení služby na „režim 12/12“ označil za veskrze formální. S ohledem na nejednotně vyznívající svědecké výpovědi proto nelze učinit stěžovatelem zastávaný závěr, že by z nich vyplývalo nařizování služební pohotovosti (tím méně pak konkrétně ve vztahu k žalobci). Nejvyšší správní soud pro úplnost poznamenává, že podobně jako žalobce považuje za nelogické, aby velitel vydával písemné rozkazy, jimiž určil jednotlivé vojáky do 24hodinové služby (viz např. výpověď svědka Ing. Š. – odst. 40. napadeného rozsudku), a vedle toho následně týmž vojákům ústně nařizoval, že na dobu od 19 do 7 hodin následujícího dne mají být připraveni „pouze“ v režimu služební pohotovosti.

[41] V neposlední řadě nařízení služební pohotovosti neprokazují ani další stěžovatelem odkazované dokumenty, jako je Směrnice LZS/SAR, či předpis Let-1-1. Jedná se o dokumenty organizačního charakteru, které nestanovují povinnosti konkrétním osobám.

[42] Podklady shromážděné správními orgány tedy neskýtají oporu pro závěr, že žalobci byla formálně na části směn SAR (resp. LZS) v době od 19 do 7 hodin následujícího dne nařízena služební pohotovost. Námitka stěžovatele, že soud posoudil otázku nařízení služební pohotovosti chybně, je proto nedůvodná.

[43] Pro úplnost Nejvyšší správní soud doplňuje, že i když stěžovatel žalobci vytýká neprokázání oprávněnosti nároku na doplacení ušlého platu, ve vztahu k nařizování služební pohotovosti to byly právě správní orgány, které tížilo důkazní břemeno. Žalobce může jen stěží prokazovat negativní skutečnost (že mu nebyla služební pohotovost nařízena). Správní orgány přitom nebyly schopny ani za dobu více než 13 let od zahájení řízení snést důkazy, z nichž by nařízení služební pohotovosti vyplývalo. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud shrnuje (aniž by byl správním orgánům poskytován prostor pro doplnění dalších podkladů), že žalobci nebyla služební pohotovost v souvislosti s výkonem služeb LZS a SAR v letech 2005, 2006 a 2008 nařízena. Ostatně žalovaný v této souvislosti zjevně ani žádnými dalšími důkazy nedisponuje, neboť i v kasační stížnosti dává najevo, že předložené podklady jsou dostačující a není zřejmé, jaké další důkazy by měl obstarat.

[44] Navzdory právě uvedenému je však kasační soud přesvědčen, že zjištěné nedostatky spočívající v neexistenci bezvadných rozkazů o nařízení služební pohotovosti v letech 2005, 2006 a 2008 ještě samy o sobě nesvědčí o oprávněnosti nároku žalobce. Z obsahu správního spisu a ostatně i z jednotlivých podání žalobce v průběhu soudního řízení (ať již ze žaloby či z vyjádření ke kasační stížnosti) je však patrné, že žalobce si byl rozdělení směny na 12 hodin výkonu služby a 12 hodin služební pohotovosti dobře vědom.

pokračování

[45] Zda byl takový postup služebních orgánů v souladu se zákonem a zda se nejednalo o rozdělení čistě účelové, je pak otázkou, již se bude soud v tomto rozsudku dále zabývat. Není ovšem pochyb o tom, že i když z formálního hlediska nebyla služební pohotovost v letech 2005, 2006 a 2008 řádně nařízena, žalobce měl povědomost o tom, že vykonává 24hodinové směny, z nichž doba od 19 do 7 hodin je mu vykazována jako služební pohotovost. Od toho se odvíjela i odlišná výše finanční odměny než v době výkonu „standardní“ služby (tj. od 7 do 19 hodin). Pokud by tedy existoval důležitý zájem služby pro nařízení pohotovosti (byť z formálního hlediska řádně nařízena nebyla) a současně by vojáci v určeném období fakticky pouze drželi pohotovost (aniž by pravidelně vykonávali činnosti, které jsou náplní služby LZS a SAR), nemohl by být nárok na doplacení ušlého platu oprávněný.

[46] S ohledem na tuto skutečnost se Nejvyšší správní soud dále zabýval podmínkou pro nařízení pohotovosti vyplývající z § 30 zákona o vojácích z povolání, již je existence důležitého zájmu služby. Krajský soud se touto otázkou zabíral pouze ve vztahu k roku 2007 (viz odst. 31. až 33. napadeného rozsudku) a shledal, že důležitý zájem služby v roce 2007 nebyl dán. Tento závěr stěžovatel v kasační stížnosti nenapadá.

[47] Kasační soud přitom považuje za nezbytné (i s ohledem na již neúnosnou délku řízení) vyjádřit se k této problematice i v návaznosti na zbylé roky 2005, 2006 a 2008.

[48] Stěžovatel spatřoval důležitý zájem služby v tom, že službu LZS a SAR je s ohledem na mezinárodní závazky nezbytné zabezpečit po celý rok, a to 24 hodin denně. Nepovažoval za nic závadného, aby byla část této doby pokryta pouze služební pohotovostí. S uvedeným názorem však kasační soud nesouhlasí. Služební pohotovost představuje výjimečný institut, který typicky nastupuje v případech nutnosti pokrytí nahodilých, a ne zcela předvídatelných událostí (a to ať již kupříkladu v důsledku náhlé zdravotní indispozice vojáka, či jakékoliv z vnějších příčin, která vyústí v nutnost povolání většího množství vojáků, než je obvyklé). Lze jí užívat pouze v nezbytně nutné míře, a nikoliv k pokrytí pravidelné činnosti, jejíž výkon je nezbytně trvale zajistit.

[49] Důležitý zájem služby nelze spatřovat v nutnosti zajištění běžné náplně služby, a to ani v případě dlouhodobého nedostatku personálu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, č. j. 6 Ads 151/2011 - 126, či rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 1. 2017, č. j. 11 Ad 7/2015 - 47). Právě o takovou situaci se přitom zjevně jednalo v nyní posuzované věci (viz např. výpovědi Ing. P. či Ing. H.). Služební pohotovost nebyla užívána v reakci na mimořádné události, nýbrž jako běžný prostředek zajištění chodu letky, o čemž svědčí i skutečnost, že byla plánována na rok dopředu pro účely pokrytí části všech směn LZS a SAR. Je tedy zjevné, že v posuzované věci nebyl dán důležitý zájem služby, jak vyplývá z § 30 zákona o vojácích z povolání.

[50] Na tomto místě proto činí Nejvyšší správní soud dílčí závěr, že pro nařízení služební pohotovosti v žádném z posuzovaných roků (2005 až 2008) nebyla splněna jedna ze zákonných podmínek, a to předpoklad pro využití služební pohotovosti z důvodu existence důležitého zájmu služby. Pro období let 2005, 2006 a 2008, jak již shora uvedeno, nadto chyběla i další náležitost, a to průkaz o řádném nařízení služební pohotovosti žalobci.

[51] Pro posouzení oprávněnosti nároku žalobce je však potřeba zodpovědět také otázku, jaká byla faktická náplň činnosti v době od 19 do 7 hodin následujícího dne, tj. v době označené

jako služební pohotovost. Na tento aspekt klade důraz i stěžovatel, který má za to, že žalobce v tomto ohledu neunesl důkazní břemeno.

[52] Krajský soud vycházel při rozřešení uvedené otázky částečně z organizačních dokumentů založených ve spise, především však z obsahu svědeckých výpovědí, které podrobně zrekapituloval (viz zejména odstavce 39. až 47. napadeného rozsudku). Uzavřel přitom, že jakkoliv nejsou svědecké výpovědi zcela jednotné, lze z nich dovodit, že i v době služební pohotovosti vykonávali vojáci stejné činnosti jako v době výkonu služby. Nejasnosti však panovaly ohledně toho, jak probíhala letová a obdobná příprava. Krajský soud tudíž v napadeném rozsudku stěžovateli uložil, aby se touto otázkou zabýval. Ke zmiňovaným závěrům má však Nejvyšší správní soud dále uvedené výhrady, pro něž některé závěry krajského soudu korigoval.

[53] Především není zřejmé, z jakého důvodu klade krajský soud zvýšený důraz na to, aby stěžovatel objasnil, jakým způsobem probíhala letová příprava. Dle přesvědčení kasačního soudu se jedná o otázku zcela podružnou, neboť již na základě dosud shromážděných podkladů je patrné, že rozdělení služeb LZS a SAR na 12 hodin „standardního“ výkonu služby a 12 hodin služební pohotovosti bylo veskrze formální.

[54] Pokud jde o svědecké výpovědi, je pravdou, že nejsou zcela bezrozporné. Někteří svědci totiž uváděli, že mezi dobou výkonu služby a služební pohotovostí nebyl žádný rozdíl (zejména Ing. P., Ing. H.), jiní pak tvrdili, že vojáci v době od 19 do 7 hodin následujícího dne drželi pouze hotovost a mohli odpočívat či se seznamovat s úkoly pro další období (viz výpověď Ing. J. či Ing. K.). V zásadě ze všech výpovědí nicméně vyplývá (na což ostatně upozornil i krajský soud), že určitou činnost vojáci vykonávali, a to ať se již jednalo toliko o lety na záchranu lidského života a lety k pátrání, či o předletovou a poletovou přípravu, nebo dokonce o další činnosti, jako je výcvik, lety na udržení a obnovení rozlétanosti apod.

[55] Dle mínění Nejvyššího správního soudu tedy lze mít za prokázané, že vojákům, kteří formálně vykonávali službu LZS a SAR v režimu služební pohotovosti, byla v jejím průběhu nařizována minimálně činnost, která je právě hlavní náplní uvedených služeb (tj. lety za účelem záchrany života či pátrání). To ostatně vyplývá již z podstaty věci, neboť režim 12/12 sloužil právě k zabezpečení služeb LZS a SAR, které je nezbytné vykonávat nepřetržitě. V daném případě se přitom nejednalo o situaci, kdy by i v nočních hodinách (či přesněji v době od 19 do 7 hodin) někteří vojáci vykonávali „standardní službu“ LZS a SAR a jiní byli připraveni v režimu služební pohotovosti pro případ nutnosti povolání dalších vojáků do služby (např. jako posil či náhrady v důsledku náhlé indispozice pravidelného člena posádky). Vojáci, kteří se měli nacházet v režimu služební pohotovosti, totiž toho času představovali jediné členy letky připravené k provádění úkolů služeb LZS a SAR. Tímto způsobem pak velitelství letky plánovaně zajišťovalo její provoz v průběhu celého roku (na základě opakovaně zmiňovaných organizačních rozkazů).

[56] Nejvyšší správní soud tedy nemá pochyb o tom, že rozdělení směn LZS a SAR bylo čistě formální a účelové, zřejmě vedené snahou o finanční úsporu či v důsledku dlouhodobé personální poddimenzovanosti letky (jak to ostatně vyplývá i ze svědeckých výpovědí). Soud nemůže vyloučit, že vojáci určení do služeb LZS a SAR podstatnou část doby označené jako služební pohotovost žádné faktické úkoly nevykonávali a že se kupříkladu mohli věnovat odpočinku. To však nic nemění na skutečnosti, že to byli pouze a výlučně oni, kdo museli být stále připraveni vykonávat činnost, která je náplní služby LZS a SAR, stejně jako v době od 7 do 19 hodin. Přitom doba ke vzletu vrtulníku činila čtyři minuty přes den a deset minut v noci pro vrtulník LZS, deset minut v jakoukoliv denní dobu pak pro vrtulník SAR.

pokračování

[57] Ačkoliv správní spis neobsahuje podrobné informace o náplni služeb LZS či SAR, přinejmenším z něj vyplývá, že jejich specifická spočívá v neustálé připravenosti ke vzletu vrtulníku, přestože k němu fakticky nemusí dojít. V době od 7 do 19 hodin byli přítomni vojáci zařazení do služby LZS a SAR finančně ohodnoceni za výkon služby, a to bez ohledu na to, jakou činnost (a zda vůbec nějakou) fakticky vykonávali. Neposuzovalo se tedy, zda došlo k aktivaci vrtulníku či nikoliv. Stěžovatel přitom nepředestřel žádné relevantní argumenty, pro něž by mělo být na dobu od 19 do 7 hodin nahlíženo jinak. Sám uvádí, že vojáci museli být připraveni ke vzletu vrtulníku (přičemž se na ně vztahovaly shora zmiňované časové limity 4 minuty, resp. 10 minut) a v kasační stížnosti dokonce připouští, že jim byly nařizovány i jiné činnosti. Tyto skutečnosti tedy ve svém souhrnu svědčí ve prospěch závěru, že pro rozdělení směn neexistoval žádný legitimní důvod a ze strany služebně nadřízených orgánů žalobce se jednalo o snahu o obcházení zákona (krácení žalobce na jeho platových nárocích), která nemůže požívat právní ochrany.

[58] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že žalobci, jakožto vojáku vykonávajícímu služby SAR či LZS, nebyla v rozhodném období formálně nařízena služební pohotovost (s výjimkou roku 2007) a pro její nařízení nebyla ve všech posuzovaných letech (2005 až 2008) splněna ani podmínka existence důležitého zájmu služby (či taková skutečnost minimálně neplyne ze spisu a ani ji nikdo netvrdil). Přitom v době označené jako služební pohotovost vykonávali vojáci (a tedy i žalobce) tutéž činnost, která je náplní služby v rámci úkolů LZS a SAR, a to zcela pravidelně. Z materiálního hlediska tedy žalobce vykonával 24hodinové služby, za které mu náleží příslušný plat, včetně případných dalších příplatků.

[59] Konečně se soud zabýval rovněž poslední námitkou stěžovatele, která se týkala povinnosti mu uložené krajským soudem, aby postavil na jisto, zda žalobce rozšířil svou žádost o náhradu ušlé mzdy i na další období (let 2008 až 2012) či nikoliv a aby zjistil, co bylo obsahem zásilky adresované veliteli společných sil v Olomouci ze dne 15. 6. 2012.

[60] Nejvyšší správní soud k této námitce uvádí, že stěžovatel zjevně neuchopil odůvodnění krajského soudu týkající se této námitky správně. Krajský soud k žalobní námitce o rozšíření nároku na další období shrnul obsah rozhodnutí správního orgánu prvního stupně i napadeného rozhodnutí a skutečnosti vyplývající ze správního spisu. Na základě nich uvedl, že „[z]dejší soud k tomu konstatuje, že správním spisem neprochází jednoznačný důkaz o tom, že by žalobce v roce 2011 zaslal Velitelství vzdušných sil žádost o doplacení dlužné částky, ani že by taková žádost byla postoupena do Prahy. Pokud jde o kopii písemnosti ze dne 24. 10. 2011, č. j. 1-89/2011-2802/OsŠ, podle zdejšího soudu se nejedná o důkaz, že žalobce svoji žádost rozšířil. Ve správním spise se nenachází důkaz o tom, že žalobci byla uvedena písemnost odeslána a doručena, nadto podle svého obsahu se nijak nevztahuje k žádosti ze dne 12. 6. 2012, jak uvádí žalobce i prvostupňový orgán, eventuelně sama není datována k tomuto datu. Ze správního spisu ani neplyne, co bylo obsahem zásilky podané dne 15. 6. 2012 zástupcem žalobce adresované Velitelství vzdušných sil v Olomouci. Na druhou stranu, prvostupňový orgán nepochybně existenci podání ze dne 15. 6. 2012 a postoupení takového podání do Prahy. Z argumentace prvostupňového orgánu přitom nelze dovozovat, že mělo dojít ke ztrátě jakékoliv písemnosti. Za této situace tak nejdou dány dostatečné skutkové podklady pro posouzení toho, zda žalobce skutečně svoji žádost rozšířil či nikoli, kdy tak učinil, jakým podáním, či jakého období se měl tento úkon týkat.“ (důraz přidán)

[61] Z právě uvedené citace odůvodnění zřetelně vyplývá, že krajský soud nepovažoval obsah správního spisu za dostatečný podklad pro závěr správního orgánu prvního stupně o tom, že žalobce svoje nároky na doplacení služebního platu nerozšířil na další období. S ohledem na skutečnost, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí k otázce rozšíření nároku žalobcem

ve správním řízení blíže nevyjádřil (viz odst. 59. napadeného rozsudku) a současně skutečnosti svědčící postupu správního orgánu prvního stupně, který se „rozhodl nerozšířit posuzování žádosti žadatele do období let 2008 až 2012“, nepovažoval krajský soud za dostatečně zjištěné, uložil žalovanému se otázkou toho, zda žalobce řádně svůj nárok rozšířil i na další období dále zabývat a tuto prošetřit i vzhledem k obsahu všech písemností, jimiž služební orgány dosud disponují (viz odst. 61. a 62. napadeného rozsudku).

[62] Jinými slovy, krajský soud považoval odůvodnění napadeného rozhodnutí v tomto směru za nedostatečné, proto žalovanému uložil se danou otázkou znovu zabývat. Bylo tomu tak i proto, že tuto námitku žalobce vznesl již v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, aniž k ní žalovaný zaujal konkrétní věcné stanovisko.

[63] Jakkoliv tedy krajský soud v napadeném rozsudku podrobně popsal obsah správního spisu a označil písemnosti (včetně uvedení jejich stručného obsahu), jež se v něm nacházejí, učinil tak právě a výlučně proto, aby zdůraznil pro účely dalšího řízení před stěžovatelem, jaké jsou v jednotlivých písemnostech nejasnosti či nesrovnalosti ve vztahu k tvrzením žalobce o rozšíření jeho nároku, jež je potřeba postavit na jisto před tím, než služební orgány dojdou k závěru o tom, zda žalobce řádně nerozšířil svůj nárok i na další časové období a že tento další nárok posoudit nelze, neboť není předmětem řízení.

[64] Závěry krajského soudu obsažené v odstavcích 57. až 62. týkající se rozšíření nároku žalobce na další období tedy nejsou založeny na přenosu důkazního břemene, jak se mylně stěžovatel domnívá, nýbrž výlučně na objasnění skutečností, jež jsou nezbytné k učinění konečného závěru o tom, zda žalobce svoje nároky rozšířil či nikoliv. A to je i podle stávajícího obsahu správního spisu sporné. Je přitom nepochybné, že toto objasnění relevantních skutečností, jež je po stěžovateli v dalším řízení žádáno, lze provést i v součinnosti se žalobcem za předpokladu, že má stěžovatel za to, že některé ze žalobcem odkazovaných listin nejsou součástí správního spisu. Nejde tu o otázku dokazování, tedy ani „přenesení důkazního břemene“, nýbrž o posouzení toho, zda a které listiny (a s jakým obsahem), o nichž žalobce tvrdí, že je u správních orgánů podal, se ve správním spise nacházejí, a pokud zde nejsou založeny (např. z důvodu jejich ztráty), o jejich opětovné založení do spisu. Po případném vyjasnění uvedených skutečností a posouzení obsahu jednotlivých podání, o nichž žalobce tvrdí, že je u služebních orgánů podal, pak lze odpovědět na otázku, zda předmětem dalšího posuzování ze strany služebních orgánů má být i nárok žalobce na doplacení služebního platu za období, jež dosud předmětem řízení nebylo.

[65] Vytýká-li v této souvislosti stěžovatel krajskému soudu jmenovitě to, že mu mimo jiné uložil zabývat se podáním žalobce z 15. 6. 2012, Nejvyšší správní soud toliko dodává, že krajský soud požadoval, aby stěžovatel zjistil obsah této listiny, to však pouze v případě, že taková listina existuje. Správní orgán prvního stupně totiž její existenci nevyločil, nezabýval se ale tím, co bylo jejím obsahem a žalovaný se již následně také k jejímu obsahu (o případném rozšíření nároku na doplacení služebního platu) jakkoliv nevyjádřil.

[66] Nejvyšší správní soud se tudíž shoduje i se závěry krajského soudu, jež se týkaly požadavku žalobce na rozšíření jeho nároku na služební plat za další období, jež dosud předmětem řízení nebylo, a považuje je za správné a přiléhavé. Ze všech uvedených důvodů kasační soud dospěl k závěru, že kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nebyl naplněn.

VI.

[67] Nejvyšší správní soud námitkám stěžovatele nepřisvědčil, proto kasační stížnost zamítl v souladu s § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. Navzdory tomu byl ale nucen korigovat část

pokračování

argumentace krajského soudu. Jakkoliv totiž souhlasí s jeho závěrem, že napadené rozhodnutí neobstojí, a proto přikročil k jeho zrušení, nesdílí některé jeho závěry, na základě nichž stěžovateli věc vrátil k dalšímu řízení.

[68] Nejvyšší správní soud pro přehlednost shrnuje, že z dosud shromážděného materiálu jednoznačně plyne oprávněnost nároku žalobce na doplacení ušlého platu a v uvedeném tudíž korigoval úvahy krajského soudu, který stěžovateli uložil doplnit spisovou materii a odstranit existující rozpory v dosavadních skutkových zjištěních a zejména svědeckých výpovědích. To již Nejvyšší správní soud nepovažuje za potřebné z důvodů shora vyslovených.

[69] Nejvyšší správní soud přitom současně vážil, zda by formálně neměl kasační stížnosti vyhovět a vrátit věc krajskému soudu k dalšímu řízení. Takový postup však nepovažoval za účelný, neboť krajskému soudu by nezbylo, než přejmout závazný právní názor vyslovený v tomto rozsudku a nemohl by do věci již vnést žádnou zásadní novou argumentaci. S ohledem na již tak neúnosnou délku dosavadního řízení proto takový postup, byť formálně možný, ne zvolil.

[70] Nejvyšší správní soud dále zvažoval i to, zda není na místě přikročit ke zcela výjimečnému kroku spočívajícímu ve zrušení rozsudku krajského soudu za současného zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného (srov. rozsudek ze dne 25. 6. 2020, č. j. 8 As 135/2018 - 23). Ani k tomuto postupu však neshledal předpoklady. Je tomu tak zejména proto, že rozsah soudního přezkumu v řízení o žalobě byl částečně odlišný od řízení o kasační stížnosti. Krajský soud se totiž krom stěžejní sporné otázky zabýval rovněž námitkou promlčení uplatněných nároků (viz odstavce 53. až 56. napadeného rozsudku). Vzhledem k tomu, že o těchto otázkách již krajský soud pravomocně rozhodl (správnost jejich posouzení nebyla zpochybněna v kasační stížnosti), nemohl se jimi Nejvyšší správní soud zabývat a v případě zrušení rozsudku krajského soudu by tedy zůstaly nezodpovězeny.

[71] Při novém posouzení věci je tedy stěžovatel vázán jak závěry krajského soudu (v tom rozsahu, v němž je kasační soud aproboval, resp. v němž zůstaly kasační stížnosti, a tudíž i tímto rozsudkem, nedotčeny), tak závěry uvedenými v tomto rozsudku. Především tedy musí vycházet z názoru vyjádřeného kasačním soudem, že nárok žalobce na doplacení ušlého platu (včetně případných dalších příplatků) za dobu, kdy mu měla být nařízena služební pohotovost v letech 2005 (počínaje služebním platem za měsíc srpen) až 2008, je důvodný. Dále se bude zabývat i otázkou rozšíření nároku na doplacení služebního platu, jak již shora uvedeno. Poté bude na stěžovateli, aby nově určil (s ohledem na zjištěné odsloužené doby), jaká bude konkrétní výše tohoto nároku.

[72] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti procesně úspěšný, nemá tedy právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

[73] Žalobci, jako v řízení o kasační stížnosti úspěšnému účastníkovi, náleží náhrada nákladů řízení ve výši 4.114 Kč. Tyto náklady sestávají z odměny za zastoupení advokátem za jeden úkon právní služby ve výši 3.100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), ve spojení s § 7 bodem 5. vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] za vyjádření ke kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. S tím souvisí též náhrada hotových výdajů za tento úkon v souladu s § 13 odst. 4 advokátního tarifu v rozsahu 300 Kč. Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho úřední činnosti (viz spis sp. zn. 1 As 247/2021) známo, že zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty. O částku

této daně v rozsahu 714 Kč (21 % z 3.400 Kč) se tudíž zvyšuje odměna a náhrada hotových výdajů zástupce žalobce. Celkovou částku ve výši 4.114 Kč je stěžovatel povinen uhradit k rukám zástupce žalobce do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. ledna 2022

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu